

Panni

(DR. GONDOS ANNA 1947-2003)

Ismét és egyre gyakrabban gyászolunk. Minden halál fájdalmas, de Gondos Anna halála sokunk számára különösen megrendítő és nehezen elfogadható.

A fotókat családi archívumból bocsátották rendelkezésünkre.

Panni olyan sok életkedvet, vidámságot, napfényt, reményt és bölcsességet, segítséget jelentett, amiből rengetegen merítettünk erőt, és amely minőségből ma igazán hiány van. Pszichológusként és magánemberként egyaránt kiváló segítő volt, szakmai tudása és személyisége alkalmassá tette arra, hogy keresse és elfogadjon az új dolgokat, miközben felhalmozott tudását és tapasztalatát szintetizálta és hasznosította.

A gyermekvédelemben közvetlenül és közvetetten is sokat tett azért, hogy a gyerekek élete jobbá, örömtelibbé és különösen, hogy szeretetteljessé és megértetté, elfogadottá váljék. A hetvenes években, a nevelési tanácsadóban dolgozva elsők között értette meg és segítette a szociális esetmunka, családgon-dozás jelentőségét. Somlai Péter családkutatásában közreműködve tanult, és ismereteket, ötleteket adott. Az évtized végén alakult a LARES, az első magyar non-profit humánszolgáltató korszvetkezet, ahol megismertem, és ahol a kezdetektől együtt dolgoztunk. Ma már képtelenségnek tűnnek azok a nehézségek, amikkel meg kellett küzdeniük azoknak, akik a családsegítés nem kormányzati működését szorgalmazták és maguk is aktív részesei kívántak lenni e folyamatnak. Panni derűje, humorérzéke és elszántsága nagyon sok kaput nyitott meg, és sokakat meggyőzött. A LARES létrehozóinak sokféle terve és programja volt, ezek mindegyike a családok életének barátságosabbá és élhetőbbé tételét szolgálta.

A nyolcvanas évek közepén Gerencsér Kati és Talyigás Kati vezetésével létrejött szociálpedagógiai műhelyben ugyancsak ez a munka folytatódott a Pest megyében dolgozó különféle segítő szakemberek összefogásával, ahol először lehetett megtapasztalni azt a ma is sokat hiányolt együttműködést és közös értékrend-alakítást, ami inkább gyanakvásra, mint elismerésre adott abban az időben okot. Panni elkötelezte magát a Piliscsabai gyermekház programja mellett is, amelynek keretében várandósokkal, kisbabás családokkal, védőnőkkel dolgoztak annak érdekében, hogy jó legyen szülővé válni és gyerekeknek lenni, hogy a szakemberek értsék és segítsék ezt a folyamatot. Kelen Ilona professzor asszony módszerével, Hanusz Klárával együtt alakították ki azt a modellt, amelyre ma is nagy szükség lenne szerte az országban.

1988-ban Gondos Pannival és F. Várkonyi Zsuzsával együtt szerveztük azt a bemutató képzést, amelynek eredményeképpen működik azóta a Gordon Iskola, ahol megtanulható az értő figyelem, a másik elfogadásának, mondandója érdemi meg-

hallásának és az ítékezés és értékelés mentes válaszadás szükségessége csakúgy, mint a saját érzések és szükségletek megfelelő kifejezése, amelyeknek Panni igazi mestere volt oktatóként és magánemberként egyaránt.

A szülő- és gyermekbarát szülészet és felkészítés elkötelezett harcosa volt, csoportos és egyéni konzultációk sora mutatta meg, hogy milyen kiemelkedő jelentőségű, ha a szülők érdemi támogatást kapnak a gyermekvárás, szülés során.

Sokat ütközött. Sokan, sokat értetlenkedtek és akadályozták is a munkáját. Mindig talált viszont lehetőséget a meggyőzésre, időt a helyzet érlelésére, átforgalmazására. Talált olyan szakmai, emberi kapcsolatokat, amelyek segíthették a célok megvalósításában.

Az orvos-beteg kapcsolat tanításával részt vett a medikus képzésben. Először a Rókus kórházban Kricsfalvi Péterrel dolgozott, aki korábban is sok segítséget nyújtott Panninak a pest megyei munkájához.

Annak ellenére, hogy Panni évtizedek óta „hivatalosan” beteg volt, ennek kevés jele volt. Szinte kimeríthetetlen energiával és erővel, lelkesedéssel vetette bele magát a különféle feladatokba, miközben okosan próbált élni. Mindent olyan dolgot megtanult, kipróbált, ami segíti az élet élhetővé és élvezetessé tételét. Élete folyamán sok fájdalom és szomorúság érte, amiket példamutatóan viselt. Ebből is sokat tanulhattunk.

Magánemberként, barátként is sokat köszönhetek neki, sok nehéz élethelyzetben segített a beszélgetés, együttlét, nevetés. Férjemet is általa ismertem meg, ő biztatott, esküvői tanunk volt, nagyon sokat jelentett nekünk, ezért talán megbocsátható ez a személyes hang.

Szakmai munkásságának részletes értékelése és méltatása még várat magára. Keveset írt, mert ez folyton tolodott a sok aktuális tennivaló miatt. Biztos vagyok abban, hogy készülnie kell olyan összegzésnek, amely megmutatja azt a sokszínű tevékenységet, ami egységes ívvé áll össze, és amely nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ma már egyszerűbb – ha nem is könnyű – mindazt a munkát tovább folytatni, aminek Panni az elmúlt évtizedekben egyik hőse volt.

Herzog Mária

